

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritakstjóri: Krijsjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Ófriðatíðir

TAD er ein ófriðarlig verð, vit liva í. Tað kemst ikki uttanum. Í miðeystri leikar Reagan í, ímóti Gadaffi, og heimurin biðar í spenningi, hvat ið úrsliðið verður har.

HER á okkara klettum er heldur ikki friður. Her er kríggj, tó í minni format, og vit upplivuð í seinastu viku í landsrættinum ta síðstu episoduna í tí toskakriggi, sum hevur verið líka síðan Fiskasølan bleiv stovnst.

FISKASØLAN hevur altíð verið eitt »problembarn« í tí føroyska samfelagnum. Hugsanir aftanfyri hana um at gera eitt lutafelag fyri at tryggja virkinum prís, og standa saman úteftir, tær eru í og fyri seg góðar nokk, men hesin »gigantur« í samfelagnum, hann hevur verið ógvuliga sermerktur av tí, at hann ikki hevur dugað at umstilla seg til tær broyttu umstøðurnar, og her verður, so tað forslær, »spælt« liberalist samfelag og fri konkurri-ensa.

FISKASØLULEIÐSLAN úttalar seg í tíð og ótíð í føroyskari pressu, útlendskari pressu um øll mógulig viðurskipti, sum skuldu ligið langt uttanfyri tað, sum skuldi verið teirra øki. Tað, sum er høvudsuppgávan hjá Fiskasøluni, er at selja ta vøru vit framleiða fyri best móguligan prís.

UMSTØÐURNAR fyri fiskasølu eru nógv broyttar tey seinastu árin, og fyri árið 1984 fingur hesir solumenn millum 3-4000 mill. kr. í studningi fyri at selja sína vøru. Hóast henda veruleika, so er tað frá hesum stovni, at tað koma formaningar og sokallað góð ráð til allar politiskar myndugleikar, um hvussu teir skulu stýra hesum samfelag. Tað verður grenjað inn á studning, uttan at teir gera sær púra greitt, at Fiskasølan í dag í tí líki hon er, livir uppá landskassans náði og bekostning.

LÓGARKOMPLEKSIÐ rúndanum fiskasølu er umfatandi. Men okkurt tíðir uppá, at lóginar

oddagrein

verða ikki serliga væl fylgdar upp, og okkurt annað tíðir uppá, at ein partur av tí lógarkompleksi, sum er her, eigur at verða nútímansgjørt. Og nú vit síggja, at Fiskasølan uppførir seg sum ein statur í statinum, gevur batur og trýstir virkir figgarliga, so hugsi eg, at tað er tíð uppá at eftirhyggja allar tær lógir hon grundar seg á.

VIT hava fingið eina nýggja fiskivinnuumsiting í Tinganesi, og skuldi tað verið ein uppløgd uppgáva hjá henni at farið í holt við at endurskoða alt lógargrundarlagið rúndanum fisk og fiskasølu. Her verður hugsað um studningslógirnar, útflutningslógir, veðhald fyri fisk á goymslu, lógin viðvíkjandi Ráfiskagrunninum o.s.f.

HETTA verður neyðugt, tí vit vita, at henda fyrileika, sum eitur Føroya Fiskasøla, hevur altíð verið ímóti útviklingi. Hon hevur altíð arbeitt fyri at fastfrysta og konservera hetta samfelag, vinnuynstrið soleiðis, útfra tí sjónarmiði, at hon skal hava maktina á framleiðsluni í hesum samfelag.

JAVNAÐARFLOKKURIN kann ikki standa »modell« til hetta, og kravt má verða, at vit grípa inn nú beinanvegin, tí vit kunnu bara lesa bløðini 20 ár aftur í tíðina og síggja, hvussu Fiskasølan hevur tilrátt og arbeitt, og um hesi ráðini høvdu verið fylgd, so høvdu vit livað í einum avskepladum samfelag, ið ikki hevði verið í nánd av at líkst einum skandinaviskum samfelag, men allarhelst teimum eingilsku oyggjasamfeløgnum.

JAVNAÐARFLOKKURIN vil útbyggja hetta samfelagið til eitt nútímans virkissamfelag, og vit kunnu ikki ganga við til, at stórir maktklumpar taka seg til rættis í samfelagnum, uttan at røkja samfelagslig áhugamálið, ið samsvara tí, tá ið politiska kósir eru sett.

ta.

Aftursvar til formann fiskimannafelagsins Óla Jacobsen!

Í skrivi í Sosialinum 12/486, sigur Óli Jacobsen millum annað, at fiskimannafelagið góðtekur ikki, at Føroya Skipara- og Navigatorfelag skal sleppa at umsita fritíðarlønina hjá stýrimonn-um. Óli sigur eisini, at hann hevur boðið FSN at tingast um málið, men at tað frá FSN ikki hevur havt áhuga.

Til hetta er at siga, at tað hevur verið fundur partanna millum um júst sama mál, har Føroya Maskinmeistarafelag og Føroya Motorpassarafelag vóru við á fundi. Tað skal viðgangast, at tað ikki fanst nekur semja á hesum fundi, tí bæði maskinmenn og navigatørar hildu fast um, at teir ikki kundu góðtaka, at Føroya Fiskimannafelag tók limagjald av fritíðarlónini, móti lóntakaranna vilja, og soleiðis tvingaði teir at vera limir í FF. Seinni hevur FF gjørt avtalu við Føroya Maskinmeistarafelag og Føroya Motorpassarafelag, hvat tann avtalan inniber, tað kann Óli greiða frá sjálvur, um hann vil.

Viðvíkjandi nevnd felagsins er at siga, at hon er vald sambært lóg felagsins, og sum limirnir kenna. Óli ivast í, um FSN hevur rætt til at krevja, at tað skal umboða besta menn á fiskiskipum? Um eitt felag ikki skal umboða teir menn, sum tað hevur sættmálað fyri, og hvørs áhugamál tað hevur sum aðalmál at verja, so veit eg ikki. Eg haldi tað verða

rættari, at ein skipari umboðar ein stýrimann, enn at ein stýrimaður situr sum nevndarlimur í felagnum hjá dekkarunum. Men eg hugsi, at teir stýrimenn, sum eru nevndarlimir í FF, eru menn, sum skifta imillum at vera stýrimenn og dekkarar, og sostatt eru í báðum feløgnum, og sum eisini er ein sjálfvilygja, tá ein, sum sigir sum dekkari, eigur at vera limur í Føroya Fiskimannafelag, meðan ein, sum er stýrimaður, sjálvandi eigur at vera limur í Føroya Skipara- og Navigatorfelag.

Til limagjaldið er at siga, at teir, sum eru limir í Føroya Skipara- og Navigatorfelag hava góðið limagjaldið frivilliga, meðan limagjaldið hjá teimum flestu av stýrimonnunum, sum standa sum limir í Føroya Fiskimannafelag, er tikið av fritíðarlónini, sum mærl vitandi ikki er loyvt, og enn verri, tá tað er móti lóntakaranna vilja.

Óli sigur eisini, at FSN nýtir alla sína orku, í samráðingunum við Føroya Reiðarafelag, at fáa FR at gera sættmálalabrot móti FF. Nei, FSN krevur ikki FR at gera sættmálalabrot móti FF, men góðtekur ikki, at FR hevur sættmálað við eitt annað felag um limir í Føroya Skipara- og Navigatorfelags.

Tað, sum tað er neyðugt at brúka serligar kreftir til, er at verja teir sættmálalabrot, sum vit hava vegna tað, at FF hevur gjørt verri sættmálalabrot ávisar bólkur, og sum FR nú eisini vil tvina FSN

undir.

Tá tann nú lýsta fritíðarlógin var til viðgerðar, royndi FSN at fáa ávirkan á lógina, bæði við fundum við Arbeidsmarkaðarnevndina, við skrivi til Løgtingið og við at tosa við løgtingsmenn, men hóast vit fingur okkurt punktið broytt til tað betra, kom tað mest tíðandi at vera óbroytt. Já, nú vit hava fingið eina nýggja fritíðarlóg eru yvirmenn á fiskiskipum teir einastu, sum eru fevndir av lógini, sum ikki fáa fritíðarløn av allari vunnari lön. At tingmenn hava gjørt eina lóg, sum er verri fyri yvirmenn á fiskiskipum enn fyri øll onnur, sum eru fevnd av lógini er harmiligt, og sigur nakað um, hvørja virðing teir hava fyri teimum, men at formaðurin í Føroya Fiskimannafelag, Óli Jacobsen, sum eisini hevur verið við til at gjørt lógaruppskotið, skuldi mótarbeiða FSN, so sum hann gjørdi, tað sigur mær nakað um, hvussu vel hann arbeiddur fyri stýrimenn á føroyskum fiskiskipum.

Nei Óli, eg haldi, at Føroya Skipara- og Navigatorfelag og Føroya Fiskimannafelag, áttu at kunnað arbeitt saman, uttan at stýrimennirnir skul neyðast at verða limir í Fiskimannafelagnum. Ja Óli, um tað er rætt, sum tú skrivur, so neyðast stýrimenn at gjalda 6 ferðir so stórt limagjald sum skiparar.

Við samarbeiðsvilja
E. M. Abrahamsen

Framtíð í flakavirkjum?

(Big Brother is watching You!)

Í leiðara »Sosiálsins« 5. apríl verður hugleitt um hví starvsfólk (kvinnur) støðast so illa í »landsins berandi vinnu« — fiski-ídnadnum.

og komið verður til ta niðurstøðu, at orsökir man vera tey ótryggu arbeids- og lønarviðurskiptini — tú veitst ikki, um tú fært arbeidi í morgin tó at tú hevur tað í dag.

Sosialurin ynskir eftir at flakavirkini gerast »eitt arbeidspláss, sum fólk fara at ynskja eftir« og sum tey ungu fara at velja sum sitt framtíðar starv.

Álvaratos: her er talan um annað enn starvs-tryggleika og lønarspurningar. At velja sær eitt

fullkomið idiot-arbeidi sum »framtíð« — hvør ger tað. Meiri trælendi og menniskjansliga óverduga vinnu finnur tú neyvnan aðrastaðni enn í kolanám-unum í Suðurafrika. Tú verður korttrolleraður í høvd og revv, sleppur neyvnan at miga uttan at ein data-skermur fylgir við tær, tú verður rætt og slætt ikki viðfarin sum menniskja men sum eitt ella annað »vedhæng« til eitt flutningsband, og skal í kanska 10 timar standa og gera handavendingar, sum í longdini ikki kunnu gera annað við teg sjálvan uttan at gera teg til idiot uppi í heilanum.

Hvør ungur við bert eitt sindur av viti man planleggja nakað slíkt sum

sína framtíðar lívsvinnu?

Aðrastaðni verður roynt at nýta nútímans teknikk fyri at sleppa menniskjum undan trælendi idiotarbeiði; til demis datavísindina, so at maskinurnar yvirtaka arbeidsøki, sum eru ósmilgig fyri menniskju, um man hugsar sær menniskjað sum eina hugsandi og skapandi veru. Í Føroyum sær tað út til at data-teknologi í staðin verður nýtt til at kontrollera neyðars flakagetur-nar í høvd og revv og gera teirra arbeidsstøður meiri ótolandi enn tær vóru í forvegin.

Var eg giftur, hevði eg heldur kravt hjúnarskilnað enn at góðtikið at kona

Framhald á síðu 18